

GORENJEC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEC« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Domoljubno politično premišljevanje.

V.

Nekdaj se je po naših krajih po uradih uradovalo in po šolah učilo vse le v blaženi nemščini. Ako je slovenski kmet, ki je bil nezmožen, nemškega jezika, dobil kak spis iz tega ali onega urada, moral je okrog iskati tolmača, to je takega človeka, ki je znal tudi nemško, da mu je razložil, kaj mu dotični urad nalaga ali zahteva od njega. Tolmač se je seveda pustil dobro plačati od ubogega kmeta, zraven tega pa je večkrat slabo opravil svoj posel. V šolah so morali slovenski otroci takoj začeti govoriti nemško, čeprav niso znali, in učiti so se morali raznih predmetov le v nemščini, čeprav je niso razumeli. Kaka nesmiselnost, kaka budalost! Otroci so dovršili ljudsko šolo, a znali niso ničesar, kar so se učili v jeziku, ki jim je bil neznan, tuj! Še zdaj se najde pri nas tuintam kak star kmet, ki je hodil v tako šolo, in zna le pokresati svoje ime s krevljastimi nemškimi črkami, drugega dobička pa nima iz nemške šole.

Tako so Nemci mislili kar s silo zatreti Slovencev njih materin jezik in jim vsiliti svojega. Po šolah na Slovenskem so nastavljali, kakor še nastavljajo po vseh naših pomenčevalnicah, Slovencev sovražne in zagrizene Nemce za učitelje, ki so na vso moč slavili svojo nemško narodnost, slovenski jezik in vse, kar je slovenskega, pa grdili in zasramovali na vse mogoče načine pred slovenskimi učenci, da bi odtujili njih srca in mišljenje lastnemu narodu.

V čistih slovenskih pokrajinah se sicer nemščina ni prijela kmetijskih ljudi, toda pripomogla je vendar, da se je mnogo grdih nemških spak vmešalo v našo lepo govorico in da so tudi naši kmetje mnogo bolj čislali nemščino kakor svojo materinščino ter se jezili, da imajo tak jezik, ki nima nikjer nobene veljave in pravice. Ali tega je bila kriva le tedanja krivična nemška vlada, ki ni dopustila, da bi se izobrazil in prišel do veljave tudi naš jezik, ki ga je ravno tako ustvaril Bog kakor nemščino. Posebno pa je bila nekdanj skoro vsa slovenska

mladina skoro brez izjeme globoko zaljubljena v »imenitno« nemščino. Ako je kako kmetijsko dekle ali kmetijski fant s Slovenskega šel služiti med Nemce ter se tam naučil toliči nemščino, tedaj se je sramoval svojega materinega jezika tako, da ga več ni hotel govoriti, tudi če je prišel obiskat svoj rojstni kraj. In če je pisal iz tujine domov svojim slovenskim starišem, bratu ali sestri, pisal je raje v spakedrani nemščini kakor pa v slovenščini. Zalibog, da se še tudi dandanes dogajajo tako žalostni in pomilovanja vredni slučaji pri Slovencih, a vendar teh ni zdaj več toliko med našimi rojaki kakor nekdanj.

Oni slovenski sinovi iz kmetijskega in iz drugih stanov, ki so se še dalje šolali, da bi postali uradniki ali pa kaj drugega, kar bi jim dalo boljši kruh, so se kmalu popolnoma naučili nemščine in čez nekaj let skoro pozabili svoj materin jezik. Z jako redkimi častnimi izjemami so postali vsi navdušeni Nemci ali pravzaprav nemčurji in so začeli z vsem divjim gnevom črtiti in preganjati slovenski jezik in ves slovenski narod. V istem duhu so potem ti neznačajni slovenski odpadniki in izdajalci odgojili tudi svoje otroke.

Povsod po Slovenskem se najde posebno med uradniki mnogo takih posiljenih Nemcev iz nekdanjih nemških šol. Svoja slovenska imena so po nemško spali in nočejo ničesar več slišati o svojem slovenskem pokolenju. Pravijo, da se sramujejo, da so bili na Kranjskem ali v kaki drugi slovenski pokrajini rojeni in bi najraje utopili vse Slovence v žlici vode; ali kruh, ki jim zanj skup znašajo slovenski davkoplačevalci, je dober in dobra morda tudi slovenska dekleta!

Le poglejmo malo okrog. Tu še sedi star možiček na trinožnem stoličku ter kleplje in obrezuje podplate za slovenske naročnike, njegova žena pa pere in lika perilo za slovenske groše, ali njun sin, ki se je izšolal ob grizljajih in denarnih podporah slovenskih dobrotnikov, se je prijel za suknje visokih nemških uradnikov in ti so ga potegnili za seboj s Kranjskega v nemške kraje, kjer jim zdaj tudi ta naš mladi odpadnik pomaga napadati in preganjati obmejne Slovence. In kaj je temu vzrok? Oče je bil v svojih mladih letih vojak in se je zaljubil v nemščino! To ljubezen je potem podedoval tudi njegov sin dijak. Tam v drugem slovenskem kraju pa srečujemo na izprehodih debeluharskega upokojenega uradnika z visoko pokojnino, ki je svoj čas služboval na

Kranjskem ter vedno zabavljal črez «kraingerische Sprache» in «windisches Bauernvolk». Njegovi stariši so še bili trdi slovenski kmetje na Gorenjskem, njegovi sinovi pa so visoki nemški uradniki v večjih nemških mestih in obenem tajni nemški svetniki, ki pošiljajo še višje raznim vladnim velikanom svoje nasvete, kako bi se lože ugonobilo Slovence in druge Slovane. Tega so krive nemške šole in nemška društva.

Kot sad nemških šol naj navedemo še en izgled. Ozrmo se tja gori proti najlepši slovenski pokrajini Bled-Gorje. Tam gori je doma znani voditelj kranjskih Nemcev baron Schwegel in tam gori ima svojo grajščino in obširna od slovenskih kmetov pokupljena posestva. Njegova baronska svetlost je že star, obdan z raznimi častni in dostojanstvi in tudi gotovega denarja ima neki toliko, da sam ne ve koliko, toda slovenske zemlje še vedno nima dovolj! Še vedno se mu cedijo po njej nemške sline in pokupil bi menda rad vso ostalo slovensko zemljo okrog in okrog, ako bi bila naprodaj, da bi jo razdelil in izročil v last sinovom majke Germanije! Teh sinov pa ni rodila germanska, ampak prava slovenska kmetška mati in oče jim je baronov brat Martin Žvegelj, tudi slovenski kmet v Zgornjih Gorjah. Baron Schwegel namreč nima svojih otrok in zato je dal sinove svojega brata vzgojiti v nemških šolah v pravem germanskem duhu, da so se tu tudi ti prevrgli kakor on v nasprotne in zaničevalce slovenskega naroda!

Tako počenjanje pač ni lepo, značajno ali plemenito, a kaj to briga njega! Nemec si zaveže uči in zamaši ušesa pred vsakim še tako opravičenim očitanjem, kadar more škodovati Slovanstvu. Res je sicer, da se ima baron Schwegel zahvaliti le Nemcem za svoje časti in svoje bogastvo, res je pa tudi, da bi ga Nemci ne bili

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Dragi Gašper!

Tvoje zadnje pismo me je pa res razvnelo. Zadnji čas je že, da kaj zaslužim in to še na lahek način.

Romal sem na Gorenjsko po naročilu. V letovišče pogledaj, Jurče! sem si mislil; tam boš lepo sedel za mizo, natakariji ti bodo stregli, saj ne boš pil za svoje, Gašper in «Gorenjec» ti bosta plačala ceho. Naročim pivo in kosilo. Po kosilu še pol pečene race in neko iz moke, jajec in drugih ropotij zmešano jed, pa flaško vina. Pri nasprotni mizi je sedel star suh možiček, ravno tak — da ti najlažje povem — kakor tisti Volbenkov Vrban iz naše vasi, ki je jedel mačke. Držal se je kisto. Vsake jedi si je malo pokusil, potem pa brskal po krožniku kakor koklja z dvajsetimi piščeti na gnoju. Mere je včasih gledal po strani kakor naš pes doma Kalanovo mačko. Jaz sem ga pa gledal venomer in čakal, kaj bo zbrskal. Naenkrat pa zleze pokoncu in prime za knof, ki je visel od stropa. Od vseh strani lete skupaj natakariji kakor kure k petelinu, če jih kliče. No, sem si mislil, netek netečen, sedaj si pa napravil enega pravega zlodja, sedajle si jih pa zdrazil. Prepričan sem bil, da ga vržejo vun in malo pokluftajo. Pa sem se zmotil! Priklanjali so se mu, kakor star golob na strehi svoji golobici, kadar jo goni v gnezdo. Ko so bili vsi skupaj, je hripavo zakričal, kakor pav pred dežjem. Pokazal je náme s prstom, potem pa vpil kakor Čič z jesihom. Razumel sem le: Gemeiner Kerl, fiksieren...

nikoli tako povzdignili, ako bi jim ne izdajal slovenskega naroda in njegove zemlje. Pri vsem tem pa bi vendar smel ta gorjanski baron vsaj nekoliko hvaležen biti tudi slovenskemu narodu, ki mu je dal tako bister razum, brez katerega bi gotovo ne mogel postati to, kar je sedaj! In vsaj zdaj na stara leta, ko se mu ni treba več bati za svoje baronstvo in ugodno življenje, naj bi se vzdržal takih nesramnosti, da bi v državnem zboru z lažnivimi interpelacijami zaradi peščice nemških prenapetnežev ne grdil in ne obrekoval naše bele slovenske Ljubljane, katere častni meščan je on!

Zakaj so v Švici kmetje bogati.

Gospod Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe kranjske, je lansko leto priobčil v «Kmetovalcu» in v posebni izdaji daljšo razpravo «Kmetijske razmere na Kranjskem». V tej razpravi, katero je tudi naš list omenil, je dokazoval, da je gospodarskemu propadanju našega kmeta glavni vzrok njegovo gospodarsko nazadnjaštvo in da ga moreta pogina rešiti le vzgoja in pouk. Kdor količkaj pozna kmetijske razmere, mora brezpogojno pritrditi imenovani razpravi, celo pa tisti, ki je poučeval razvoj kmetijstva na Nemškem, v Švici ali na Danskem. Kar so dosegli v teh deželah — in dosegli so v kmetijstvu prav velikanske uspehe — se je zvršilo na podlagi splošne ljudske omike in posebej na podlagi kmetijsko-strokovne vzgoje in naobrazbe tamošnjih kmetovalcev.

Ta izvajanja potrjuje ravnokar v nemškem jeziku izšla knjiga «Planinsko-gospodarsko potovanje štajarskih kmetovalcev v Švico», ki sta jo spisala po naročilu štajarskega deželnega odbora dr. P. Schuppli in Adolf Bischofberger. Kdor zna nemški in se zanima za kmetijski napredek, naj prebere to knjigo, in naše podružnice nimajo lepše prilike storiti kaj za svoje člane, kakor če temu ali onemu članu naroče, naj knjigo prebere in potem pri občnem zboru predava o vsebini ter

Tá-le je pa že en star kaprol, ki jih zna tako lepo po vojaški fiksirati, sem si mislil in se na glas zasmejal. Sedajle pa je bilo dosti. Vsi natakariji puste starega čuka in priskočijo k meni. Vsi vprek kriče nad menoj, kakor je oni poprej kričal nad njimi. Eden nemški, drugi laški. Zastopil sem le toliko, da sem jaz fiksiral gospoda barona. Jaz zrastem: Jaz sem koga fiksiral, hudiči, on je Vas fiksiral, zdaj pa nad menoj vpijete, šeme...

«Policaj, žandar», vpili so vsi vprek. Ena majhna suha stvar je skakala kakor koštrun, če tolče poper.

«Policaj, policaj holen! Schnell laufen! Pikolo, Pikolo!» je vpil, in Pikolo — skoro gotovo mu je bilo tako ime — je tekkel, da bi se bil kmalu ubil. Začelo me je skrbeti; zato pa začnem bolj prijazno: Gospodje, saj rad plačam, kar sem dolžan, povejte mi, koliko sem dolžan, saj rad plačam, pa še za eno cigaro bom dal povrh.

Vržem petak na mizo, češ, bodo saj vedeli, da imam denar. Hitro vzame tisti ta mali petak in pokaže palec na desni roki: še krono. Dam še eno krono, katero precej vzame. Potem me pa zavrtje in sam ne vem, kdaj sem bil na cesti. Pozabil sem marelo. Hotel sem nazaj, a sem se premislil, ker bi imel sitnosti s policajem. Še zaprt bi bil morda, kajti tiste suhe gliste v frakih bi bil vse po vrsti nabil, pa sem si mislil: Kaj bo pa Mica doma počela in Gašper mi tudi ne bo nič več plačal, če sem en teden zaprt. Enajst kron je šlo in marela, pa še rajši vidim, da vse natakarije s suhim baronom vred vzame hudič, kakor pa mene policaj.

Mahnem jo proti domu, bil sem sit te prijaznosti. Ura je bila nekaj čez eno popoldne. Vroče je bilo. Na-

se potem na podlagi predavanja nadalje razgovarja. Omenjena knjiga se dobiva za 2 kroni pri deželnem oskrbništvu graščine Ober-Buchau na Štajarskem.

Če se v svojem listu pečamo s to knjigo, ne tiči vzrok le v tem, da hočemo priti z novim dokazilom, da so bile naše lanske razprave resnične, temveč tudi radi tega, da pokažemo, da tisto, kar smo priporočali med drugim v dosego uvedanja umnejšega kmetovanja na Kranjskem, se dejansko že vrši na Štajarskem, koder so kmetijske razmere zelo podobne našim. Mi smo namreč pisali: «Skrbimo, da naših kmetovalcev sinovi pridejo v svet, da se bodo v deželah, koder prebiva visoko naobražen kmetijski narod, učili umnega kmetovanja». No, napominana knjiga je plod tega poučnega potovanja štajarskih potovalcev v Švico.

Dalje . . .

V Kranju, 29. avgusta.

Kriza na Ogrskem še vedno ni rešena. Cesar se je sam podal v Budimpešto, kjer je sprejel v avdijenci celo vrsto odličnih parlamentarcev ter se z njimi pogovarjal o položaju. Skoro vsi ti možje so mnenja, da se bodo mogle Ogrom dovoliti narodne koncesije v večjem ali manjšem obsegu. Toda cesar je nekemu državniku odgovoril: Star mož sem že in sem gotovo zaslužil, da me pustite v miru. Ne poznam namreč nobenega vladarja, ki bi se moral v svoji starosti boriti s tako velikimi skrbmi. — Nekateri listi pišejo, da sestavi najbrž poljedelski minister Daranyi novo ministrstvo.

Na Češkem se je z ozirom na narodne zahteve ogrske začelo novo gibanje. Javno mnenje na Češkem ni ravno nasprotno madžarskim narodnostnim zahtevam. Vsled tega upajo Čehi, da je treba prisiliti vladu v tem trenutku, da se spomni tudi zatiranih Čehov. Sedanji neznojni položaj v Avstriji so zakrivili Nemci, ki so z obstrukcijo preprečili pogodbo z Ogrsko. Zalorej hočejo Čehi stopiti v neizprosni boj proti nemški vladi Körberjevi.

Vstaja v Macedoniji. Turški sultan je sprejel vse zahteve, katere je stavila ruska vlada Turčiji vsled umora konzula Rostkowskega. — Med Verizovićem in Solunom

sproti mi pricaplja star kmet, jaz sem ga poznal, ker sem enkrat od njega kupil kravo. Šel je s polja, kjer je sejal repo.

«Dober dan, oče», pravim, «kako pa že kaj?» — «E, bo že, bo že, samo truden sem, truder. Zjutraj sem šel ob treh, pa grem šele zdajle domov. Pogledj vole! Gejs!»

Vola sta molila za malo ped jezike iz gobcev; bi'la sta premočena od dela in vročine ter trudna, da sta z vso težavo prestavljala noge.

Hup! hup! hup! Naproti pridrvi voz brez konja, kakor bi bil znorel. Vozil je sredi ceste, kakor da je vsa cesta njegova. Kmet potegne voliča na stran. Voz brez konja pa zadene v zadnji konec kmetovega voza in v grabnu je ležalo vse navskriž: plug, brane, vile, kolesca. Ozrem se nazaj. Onega hudiča že ni bilo videti. Nakrat se nabero ljudje. Voz polomljen, plug polomljen, kmet ustrašen.

«Kako se pišete?» vpraša prišedši žandar kmeta, ki pove svoje ime. «Boste pa sedeli par dni, ker se ne znate izogniti», pravi in odkoraka. — «Gospod, vpije kmet za njim, saj sem se dosti izognil; oni je prehitro vozil.» — «Že dobro, vas poznam.» — Malo proč pa je stala tabla: «Langsam fahren, počasi vozite!» Vse po pravici sem si mislil in šel.

Vidiš, ljubi moj, tako je bilo in nič drugače. V ponedeljek pridem v Kranj; le pripravi denar, da boš saj plačal ceho, ob eni popoldne me dobiš «pri Tefkovcu». Pa še zanaprej pripravi nekaj denarja, če hočeš, da bom rajšal. Zdaj sem skoro suh, brez denarja se pa nikjer po

so ustaši dvakrat poskušali razstreliti vojaški vlak. Trije turški vojaki so bili mrtvi. — Neki list poroča o razgovoru z nekim uglednim Macedoncem, ki je rekel, da Macedonci nočejo mučiti Turkov, niti se otresti sultanove vlade, temveč oni hočejo vzbuditi velesile, ki naj bi ohranile na Balkanu mir. — V Bolgariji so sestavili na velesile spomenico, v kateri se slika položaj. Bolgarskega kneza ni doma. Pravijo, da je ušel. Nekateri listi pišejo, da je dogospodaril ter se ne vrne več v deželo.

V Londonu je umrl lord Salisbury, eden največjih in najodličnejših državnikov angleških. Star je bil 73 let.

Tedenske politične vesti. Spominsko ploščo so odkrili v Volinu pokojnemu dr. Kaizlu. Slavnostni govor je imel poslanec Herold. — Poslanec Klofač je imel v Ošicu volilni shod, na katerem je ostro prijemal vladu. Vladni zastopnik je vsled tega razpustil shod. Nato je nastal med češko-narodnimi delavci velikanski hrup. Delavci so razbijali s palicami, pretepli in polili komisarja s pivom. Šele orožniki so izpraznili dvorano. — Poljaki so proti ogrskim narodnostnim zahtevam. — Ruski car pride koncem septembra na Dunaj obiskat našega cesarja, potem se poda v Rim. Ta obisk utegne biti z ozirom na razmere na Balkanu največjega političnega pomena. — Tudi angleški kralj Edvard pride kot gost našega cesarja na Dunaj. — Po vsem južnem Ruskem so se pojavili resni delavski nemiri, ki izvirajo deloma iz političnega deloma iz socijalnega nagiba. — Predsednik zedinjene hrvatske opozicije dr. Sandor pl. Bresztyensky je odstopil od predsedništva.

Dopisi.

Iz Medvod. Njegova c. in kr. visokost nadvojvoda Josip Ferdinand je došel v nedeljo dne 16. t. m. okrog šeste ure popoldne povodom orožnih vaj pešpolka št. 27 v Medvode in se je ustavil v hiši g. Franca Jarca. Kmalu na to so se zbrali častniki v krasno ovenčani verandi k skupni večerji, katere se je udeležil tudi nadvojvoda. Letoviščarji, katerih je letos pri g. Jarcu prav mnogo, bi radi imeli plesni venček. Vsled tega so naprosili gospoda polkovnika, da je dovolil vojaški godbi igrati par komadov

svetu skozi ne pride, čeprav se zna nemški. Med tem pa bodi zdrav in pozdravi še Skalja, ki se menda ženi.

V Bodolah, v pasjih dneh 1903. Tvoj kmet Jur.

Narodne pripovedke iz kranjske okolice.

(Zapisal Marjan.)

Sv. Peter in vrag.

Sv. Peter in vrag sta se nekoč prepirala za eno dušo. Dolgo časa se nista mogla zmeniti, čegava je duša. Slednjič je pa nasvetoval vrag, ki je bil dober kosec, Petru sledeče: Kdor prej pokosi polovico velikega travnika, ki se razprostira pred peklom, tisti dobi dušo. Peter je bil s tem predlogom zadovoljen le, če mu dovoli vrag napraviti pet mahljajev naprej. Vrag, zlobno se smejoč in svest si zmage, je zadovoljno dovolil v to. Komaj je Peter napravil par mahljajev, je že pričel brusiti koso. Vrag, ki ni poznal klepanja kose, si je mislil sam pri sebi: «Ako bo Peter takole postajal pri delu in tolkel za kratek čas po svoji kosi, ga bom kmalu dohitel. Ko pa je Peter z nabrušeno koso pustil vraga daleč za seboj, je pričel ta vpiti: He, tovariš, potolči, potolči še malo po kosi!» Sv. Peter ga pa ni poslušal in je klepal samo takrat, kadar je bilo potreba. Vragova kosa se je pa vedno bolj in bolj krhala in slednjič je pulil, ne pa rezal ž njo travo. Sv. Peter je pridno naprej kosil in se ni zmenil za vraga, ki je vedno bolj zadaj ostajal. Ko je padla zadnja bilka, je pogledal po vragu, ki je za njim zaostal skoro za polovico dela. Tako je dobil sv. Peter stavo in s tem dušo. Vrag pa, ki se ima za najpremetnejšega, je bil zopet enkrat premagan.

za ples. Prošnji se je ustreglo in kmalu se je razvil živahen ples. Plesali so tudi častniki. Cesarska visokost se je razgovarjal kaj prijazno z navzočimi. Sploh si je nadvojvoda pridobil s svojo ljubeznivostjo srca vseh letoviščarjev. — Drugi dopis pride prihodnjic!

Iz Žabnice. (V pojasnilo). Že zadnjič ste omenjali «Slovenčev» poročilo glede ubitega huzarja v Srednjem Bitnju, občina Strazišče, fara Smartinska. «Slovenec» je izkušal zvaliti vso krivdo na Žabničane. Oglejmo si malo bližje «Slovenčeva» poročila. V prvem poročilu piše «Slovenec», da je ponesrečeni vojak preveč voglaril okolo deklet in skoro namigava, češ, prav ti je, duša ti lutrajnarska, ki se plaziš okolo devic Marijine družbe, nazadnje pa še štole za pogreb ne plačaš. Ko pa je duhovni gospod poizvedel, da je Sokova hiša (kjer je obdolženec Kalan doma) pred leti, četudi le s silo, pripadla Žabniški fari, tedaj je stvar vsa drugačna. Takoj napiše novo poročilo na «Slovenca» in v istem je postal iz nadležnega, pregrešnega voglarja Marijinih devic, mladenič lepega vedenja, prijaznega obnašanja seveda do istih devic, pozabljen je luteranec in izgubljena štola — vse za to, da more udrihniti po teh prokletih liberalcih v Žabnici. Da — resnica je, pri teh gospodih velja izrek: namen posvečuje sredstvo. Obdolženi France Kalan je doma iz zadnje hiše, vasi Spodnje Bitnje, občina Strazišče, in je prvi sosed že dolgoletnega župana g. Franca Šiferja. Kalanov pokojni oče je bil poglavar in kolovodja puntarjev zoper Žabnico in ustanovitev fare. Ko je pred par leti umrl, so ga njegovi ljudje hoteli s silo pokopati v Šmartno ali kam drugam. To se jim seveda ni dovolilo. Pa še vedno kljubujejo in hodijo rajše poslušat Paulusa kot Jurija. Naj se gospod Paulus torej ne sramuje svojih zanemarjenih ovčic in spravi naj jih lepo na pravo pot poboljšanja. Da je vse to kljubovanje provzročila sosedna duhovščina, razume se samoposebi. Celo svojim sobratom ne prizanašajo. Čemu podtikate našemu g. Juriju garjevo ovco, katere menda niti ne pozna! To mejsebojno hujskanje sosedov presega že vse meje. Neko ženo iz Formah so tako zbegali, češ, da Žabniški krstni kamen ni «žegnan», da je šla revica k Sv. Duhu porodit, samo da ni bilo dete krščeno v Žabnici. Zdaj pravijo otroku, da je v Betlehemu rojen in v Žabnici (fari) zrejen. In take stvari počenjajo duhovniki s svojimi mežnarji! Nadalje dolži «Slovenec» istega Kalana, da je smrtno nevarno poškodoval tudi nekega mladeniča v Čirčičah. Ako je ta trditve resnična, potem bi bil Kalan vreden pajdaš klerikalnih požigalcev v Čirčičah. Gliha vkup štrih. Enake komedije je počenjal «Slovenski List» z napadom na kranjskega inženirja. Dolžil je Žabničane, a preiskava je dokazala, da se je napad vršil v peti od Žabnice oddaljeni vasi. Te krivične obdolžitve «Slovenski List» seveda ni preklical. Pri tej priliki naj omenjam, da je pred kakimi štirimi leti izšla v «Slovenskih Večernicah» (Mohorjeve družbe) nekega okornega pisarja kilava povestica. V isti tvezi pisec, da je bil stric zgoraj omenjenega Kalana pred leti v Žabnici na nekem likofu tako poškodovan, da je postal slaboumen in je neko zimo v Hudčevju ali Bogatincu zmrazil. Narobe je res. V Bitnju so Bitenjci tega Kalanovega strica pretepli, da je znorel. Seveda se kaj takega lahko tudi v Žabnici ali drugod pripeti, pa čemu po nepotrebnem sčuvati soseda na soseda? Ljudstvo take stvari jako ostro sodi in ima tudi prav, ker take žalostne dogodke provzroči par oseb, sramoti se pa cela okolica. Na misel mi prihaja pri tem prebrisana škodoželjnost vaškega čuvaja, ki poje ure: «Oj, preljub svet! Florjan, zakuri sosedu, ne pa nam!» Pa ljudske slabosti lažje izpregledamo. Zaznamujmo si tembolj «Slovenčevega» poročevalca: On je črn, ogibaj se ga, kmet in gospod».

Iz Trziča. Pretečeno nedeljo je slavilo naše vrlo gasilno društvo, ki se je pri tolikih požarih tako neustrasno in uspešno borilo proti groznemu elementu, dvajsetletnico svojega obstanka. Priredilo je v proslavo tega dne na predvečer bakljado g. društvenemu načelniku in pozneje obhod po trgu. — V nedeljo pa je bil izlet v Pristavo k g. Primožiču, kjer se je v kratkem razvila pri kozarcu dobrega vina in prijetnem vonju slavnostnih

trziških bržol prav živahna zabava, ki je trajala pozno v noč. Mi pa želimo, da bi društvo uspevalo tako lepo še nadalje ter kličemo vrlim članom-brambovcem srčen in krepak: «Na pomoč!» — Dovoljeno pa nam bodi pri tej priliki, opozoriti na nekatere točke, ki društvo naravnost diskreditujejo. Gasilno društvo kot tako je gotovo potrebno in koristno društvo in mislimo, da bi iskali zastoj človeka, ki bi takemu društvu nasprotoval. Kako neki? Ko mirno spi vse mesto, stoji na straži gasilno društvo vedno pripravljeno požrtvovalno priskočiti na pomoč somešanju, čegar premoženju preti nevarnost. Ravno radi tega pa je vsak dolžan podpirati društvo po svojih močeh in pripomoči, da društvo napreduje, a ne nazaduje. Nasprotno pa smemo zahtevati tudi od ognjegascev, da si ne nasprotujejo med seboj, temveč prijateljsko podpirajo drug drugega. V prvi vrsti morajo izginiti vse osebnosti, da se ne bo zgodilo več, da bi se izključevali najstarejši in za društvo najbolj vneti člani. Izgovor, da so se gotovi člani društva izključili le radi tega, ker niso hodili redno k vjam, je iz trte izvit. Vsak Trzičan prav dobro ve, koliko prostega časa ima v Trziču obrtnik na razpolago in če zamudi eno ali dve vaji, se mu oprostijo to tem lažje, ker so posebno pri gasilnem društvu možje, ki hodijo tako redno (?) k vjam, da še sami ne vedo, ali so še pri društvu, ali ne več. S tem pa nikakor nočemo zagovarjati izključenih članov, kajti disciplina mora biti pri vsakem društvu, ki hoče uspevati. A meriti mora se vsakemu s istim merilom in če se bo merilo s tem najnovejšim merilom, bo gasilno društvo kmalu brez ognjegascev. Torej malo več ozirov! — Druga točka, ki je naravnost škandal, je pa še vedno nemško poveljevanje. — V najzadnji vasi so se že povzpeli do slovenskega poveljevanja, samo v Trziču pokori se vse društvo petim, šestim mogotcem, ki nočejo umeti in priznati svojega materinega jezika. Temu kriva je ona obžalovanja vredna, znana narodna mlačnost trziških Slovencev, obžalovanja vredna tem bolj, ker je pri društvu precej inteligentnih in sicer odločnih Slovencev. Sicer se nam pa zdi povsem neumljivo, kako pride 97 odstotkov članov do tega, da se mora priučiti radi 3 odstotkov nemškemu povelju! Seveda pa moramo pripomniti, da morajo posamezni poveljniki vsako povelje prej prestaviti na slovenski jezik, predno se izvrši. Ali ni to smešno? Torej, rojaki, proč s tujščino in začnite le raji z domačim, ki je mnogo lepše in tudi bolj po ceni. Pa brez zamere! Nekdo, ki vse vidi in vse ve.

Telovadno društvo „Gorenjski Sokol“.

Razvrstitev telovadnih ur.

Ura	Ponedelj.	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
5.—6.	šolski naraščaj	žene in dekleta	šolski naraščaj	žene in dekleta	šolski naraščaj
6.—7.	starejši bratje	—	starejši bratje	—	starejši bratje
8.—9.	obrotni naraščaj	—	obrotni naraščaj	—	obrotni naraščaj
9.—10.	mlajši bratje	—	mlajši bratje	—	mlajši bratje

Redna telovadba v vseh oddelkih se prične z dnem 1. septembrom, oziroma 2. septembrom.

K ženskemu oddelku in oddelkoma šolskega in obrtnega naraščaja se priglaja v označenih urah v sokolski telovadnici. Mesečnina pri ženskem oddelku znaša 60 vin., pri oddelku šolskega naraščaja pa 30 vinarjev. Opozarja se one stariše in njih namestnike, ki nameravajo pošiljati svoje otroke (dečke) k telovadbi, da to store redno in sicer takoj spočetka, ker bi se v nasprotnem slučaju vsled malomarnege obiska izključili iz telovadnih ur.

Zenam in dekletom!

Z mesecem septembrom se prične zopet redna telovadba ženskega telovadnega oddelka. To najmlajše dete dela sokolskega kliče k Vam, žene in dekleta slovenska, s sestriškimi in gorečimi besedami: Pridite k meni! Koristile bodele s tem ne le sebi, ampak celokupnemu narodu slovenskemu!

O važnosti in pomenu za ženo primerne telovadbe ni danes več dvoma. Prosluli zdravniki in pedagogi se izražajo s pohvalnimi, dà, navdušenimi besedami o njenem dobrodelnem vplivu. Tam, kjer je ženska telovadba že davno vpeljana kot n. pr. v Nemčiji, nas uči statistika o znižanju nervozitete, slabokrvnosti, bledice in drugih boleznih sploh.

Bojujete se za ravnopravnost z možem na polju vede in v boju za ohranitev in razvoj nič manjšega zaklada zdravja telesnega, pa naj ste Ve samo brezbrizne gledalke? Ve, katerim je poverjena najglasnejša vzgoja naših bodočih generacij? Tega skoro verjeti ne moremo, in trdno upamo, da se v polnem številu priglasite kot narodno-zavedne žene in dekleta slovenska k vstrajnemu narodnemu delu v našem sokolskem, ženskem oddelku. Na zdar!

Konec . . .

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Premeščeni so kapelani g. z. Ivan Baloh iz Kranjske gore v Mengeš, Anton Čop z Bohinjske Bistrice v Kranjsko goro, Josip Očepek iz Čemšenika v Boštanj, Valentin Remškar iz Preddvora kot ekspozit v Matenjo vas pri Slavini. Na novo vmeščeni so naslednji: Martin Pečarič v Čemšenik, Rudolf Cepuder v Gorje, Janez Jovan v Bohinjsko Bistrico, Josip Gostiša v Pred-dvor in Janez Mikuž v Poljane nad Škofjo Loko.

Na Drtiji v kamniškem okraju je — kakor smo prejeli minuli četrtek brzoglav — zmagala pri občinskih volitvah v vseh treh razredih narodno-napredna stranka. Živeli zavedni in neustrašeni kmetje!

Imenovanje. Obrtni nadzornik v Kraljevem gradu g. Ivan Satruček je imenovan obrtnim nadzornikom v Ljubljani. V službovanje mu je pridružen komisar pri obrtnem nadzorništvu v Gradcu, g. Josip Kareschia.

Desetletnica Vintgarja. V sredo, dne 26. t. m. je minulo deset let, odkar se je odprla pot skozi Vintgar. Največje zasluge za izpeljavo pota skozi tesni si je med drugimi stekel gorjanski župan g. Jakob Žumer. Daljši opis prinesemo v prihodnji številki.

Lepega fajmoštra imajo v Preddvoru nad Kranjem. Poroča se nam od tam: «V Potočah v Preddvorski fari je umrl gospodar Š., po domače pri Lukcu. Minulo nedeljo popoldne ob štirih se je imel vršiti na Preddvorskem pokopališču pogreb. Ko so prinesli mrliča že po četrti uri na določeni kraj, je bila jama šele na pol izkopana, o duhovniku pa ni bilo ne duha ne sluha. Mežnar je pričel kopati jamo v določeni vrsti, a župniku menda to ni bilo prav. Čez dalj časa se namreč prikaže naš fajmošter Jereb ter pove pokojnikovega sinu, da mrlič ne more biti pokopan na kraju, ki je določen za bogatine in ne za reveže. Namignil je sinu, da bo le potem pokopal očeta, ako bo kaj plačal. Mladi Š. — tovarnarski delavec — je župniku par gorkih povedal in ga prav pošteno zavrnil na vprašanje, če je «socijaldemokrat». Šele, ko je sin izjavil, da bo prostor plačal, so jama kopali naprej. Župnik se je vrnil v farovž, a ker ga celo večnost ni bilo nazaj, so se pogrebci začeli razhajati. Slednjič se je fajmoštru vendarle zjubilo priti in pri jami ostali so klical odhajajočim: «Pojte nazaj, zdaj bo pogreb!» Ljudstvo je bilo razjarjeno nad takim početjem, smilili so se občinstvu pokojnikovi svojci, ki so tarnali, da za očeta ni prostora niti na domačem pokopališču. Menda je župnik Jereb končno sam uvidel, kako brezsrčno je bilo njegovo obnašanje. Pravijo, da je mladega Š. prosil odpuščanja in da je pogreb opravil brezplačno. Če je le res!»

V. promenadni koncert tukajšnje meščanske godbe se vrši danes v soboto od 8.—9. ure zvečer na glavnem

trgu. Spored je naslednji: 1.) Wagner: Koračnica generalnega štaba; 2.) Schneider: Oživljenje gozda, idila; 3.) Wlassak: Na Savi, koračnica; 4.) Tušek: Potpuri slovenskih pesmi; 5.) Wlassak: Zapeljivka, polka mazurka; 6.) Musso: Neapelska koračnica.

Petindvajsetletnico obstoja praznuje na Mali Šmaren dne 8. septembra bralno in pevsko društvo «Ratitovec» v Selcih nad Škofjo Loko. Pri slavnosti sodelujejo društva: «Gorenjski Sokol» iz Kranja, slovensko pevsko društvo «Slavec» iz Ljubljane in meščanska godba iz Kranja. Spored: I. Sprejem gostov od 12. ure naprej. II. Zbiranje vseh društev ob 2. uri na vrtu g. Fr. Šliberja. III. Odhod vseh društev k javni telovadbi «Gorenjskega Sokola». IV. Po izvršeni telovadbi v istem redu odhod k ljudski veselici na vrt g. Fr. Šliberja. V. Pozdrav vseh gostov, po predsedniku g. Fr. Tavčarju. VI. Koncertni del. VII. Prosta zabava: Šaljiva pošta, srečkanje i. t. d. O mraku se užge bengaličen ogenj. V slučaju neugodnega vremena se slavnost ne vrši. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor bralnega in pevskega društva «Ratitovec».

Tombolo priredi podružnica c. kr. kmetijske družbe v Begunjah na vrtu gostilne gosp. V. Šturma v Poljčah v nedeljo dne 30. avgusta 1903. Začetek ob 4¹/₂ uri popoldne. Darila za tombolo se hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen za društvene potrebe. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Svarilo. Piše se nam iz blejskega kota: Pod tem naslovom naj bi se v «Gorenjcu» večkrat opominjalo in svarilo naše prelahkoverno ljudstvo pred raznimi brezvestnimi špekulanti in sleparji. Zadnjič je nekdo pisal o tujih judovskih razpečevalcih maloverdnih knjig, danes pa hočem jaz napisati nekaj vrstic o dveh sleparskih radovljskih zakotnih piscah v svarilo kmetom radovljskega okraja. Ta dva prekanjena tiča imata v svojih stanovanjih vedno polno kmetov, katerim za vsakovrstne pritožbe, prošnje i. t. d. še enkrat ali pa trikrat toliko računata kakor bi bilo treba plačati za take, mnogo boljše napravljene reči v postavno vpeljanih pisarnah. A s tem se nesramneža še ne zadovoljita, ampak še pozneje nadlegujeta svoje osleparjene «klijente», kadar kje pridejo skupaj, da jima dajejo za pijačo ter ju zastonj vozijo okrog. Eden teh poštenjakovičev uganja glavno obrt s «patenti», drugi pa s kazenskimi zadevami, pa tudi na druge sleparske in drzne načine skubeta nevedne ljudi, s katerimi prideta v dotiko. Največ pa seveda «zaslužita» s praznimi, lažnivimi in zvitiimi uradne oblasti zlorablja-jočimi obljubami. Znanih mi je po okolici več takih slučajev, ki so nesramno in brezvestno osleparjene stali po 5—6 gld. Zato resno svarim naše lahkoverne kmete, da naj znanprej boljše premislijo, komu zaupajo svoje mošnjice in tudi dotični uradi naj bi boljše pazili na dolge prste dotičnih dveh mojstrov zlasti še zato, ker jim je njuna preteklost znana in znano jim mora biti tudi to, da tudi udomačena sraka nikdar ne opusti njej prirojene navade. Pri tem pa bi se takim tičem ne smelo gledati skozi prste, čeprav je kateri izmed njih začel svoje slovensko ime pačiti — po nemško!

Ali je to zavednost? «Slovenec», poslušaj! Videli smo več prošenj, ki so došle iz ljubljanske knezoškofijske pisarne in ki so rešene vse v nemškem jeziku, dasiravno so bile vložene v slovenskem jeziku. Pri vseh uradih na Kranjskem in še tudi drugod je navada, da se prošnje, ki so vložene v slovenskem jeziku, rešujejo v ravnem jeziku, le v ljubljanski škofiji ne poznajo te navade. «Slovenec», pojdi torej v škofijo, poglej in prepričaj se, ker se tvoji nauki ne izpolnjujejo. Kmalu bodo tvoje vrste Slovenci iz same krščanske ljubezni do Nemcev pozabili govoriti slovenski. Heil!

Prosto po «Slovencu.»

Na Bohinjski Beli so imeli dne 20. t. m. občinske volitve, kjer so po hudi borbi zmagali v I. in III. razredu klerikalci, v III. razredu je prišlo k volitvi 95% vseh volilcev. Tudi ta klerikalna trdnjava se močno maje. Daljši dopis od tam nam je obljubljen.

Pasja zaprtija (kontumac) se je zapovedala v radovljskem okraju v vseh občinah od Mošenj, Lancovega, na Bledu, v Bohinju in po Dolini do Dovjega, ker je stekel pes g. Egidija Jegliča s Sela pri Žirovnici v okolici

in v Bohinju obgrizel več psov, in so ga nazadnje pobili v Bohinjski Bistrici.

Vojaški novinci. Mnogo zanimanja vzbuja vprašanje, ali bodo vojaški novinci (rekruti) morali vstopiti s 1. oktobrom ali šele pozneje. Vojni minister je te dni izdal ukaz, da se moštvo ne odpusti s 1. oktobrom. Naša vlada je namreč vezana na enak sklep ogrskega državnega zbora, ki pa ravno sedaj obstruira to predlogo. Če državni zbor v jeseni ne bo hotel privoliti, da se vojaški novinci, ne oziraje se na ogrske razmere, pokličejo pod orožje, si bo vlada najbrž pomagala s § 14. Če se to zgodi, potem ne bo treba letošnjim dopustnikom služiti čez navadni čas.

Volitev v trgovsko bolniško in podporno društvo se je izvršila ob obilni udeležbi minulo nedeljo in končala s sijajno zmago slovenskih kandidatov. Nemci so na vso moč agitirali, da bi prodrli, a vse zaman, dobili so komaj okrog 40 glasov, dočim so slovenski kandidati prejeli okrog 150 glasov.

Iz Selca se nam piše: 25 letnico obhaja v Selcih bralno in pevsko društvo «Ratitovec» na Mali Šmaren dne 8. septembra. Poleg domačih društev bodo sodelovali: «Gorenjski Sokol» iz Kranja, pevsko društvo «Slavec» iz Ljubljane, ki sta korporativno priglašena. Vdeleži se dalje še nekaj sosednih društev. Doseđaj so priglašeni: Gasilno društvo iz Zeleznikov, bralno društvo iz Dražgoš, Dolenje vasi, Narodna čitalnica iz Škofje Loke. «Gorenjski Sokol» priredi popoldne ob 1/3. uri javno telovadbo. Po telovadbi se vrši ljudska veselica na vrtu g. Šliberja. Pri koncertnem delu sodeluje pevsko društvo «Slavec», domače pevsko društvo in meščanska godba iz Kranja. V razveseljevanje bode delovala šaljiva pošta, srečkanje i. t. d. Za častite goste z Gorenjskega bi bil najbolj pripraven vlak ob tričetrt na enajst dopoldne v Škofjo Loko. S tem vlakom se pripelje «Gorenjski Sokol». Ker je selška dolina prav primerna za kaksen izlet, želeli je, da bi se vdeležili gostje vseh krajev, kateri vsi bodo sprejeti z veseljem in se jim bode nudilo dosti zabave. Tedaj na Mali Šmaren v Selca! Če bode vreme neugodno, se slavnost ne vrši.

Slovensko planinsko društvo praznuje letos desetletnico svojega obstanka. Društvo je nameravalo to važno slavlje praznovati v Vratih in ž njim združiti otvoritev novega doma v Vratih. Ker pa ta stavba zaradi nepričakovanih ovir pri stavbi ne bo pravočasno dogotovljena, se bo novi dom otvoril prihodnje leto, desetletnica pa se bo slavnostno praznovala meseca oktobra letos v Ljubljani ter združila z večjo veselico. Dan praznovanja in njega spored naznanimo pozneje. Dne 6., 7. in 8. septembra letos priredi društvo skupni izlet skozi Vrata na Triglav in Bohinj. Tačas se tudi otvori v Vratih nova znamenita pot na Triglav, katero je društvo ravnokar dodelalo.

Godbena produkcija učencev. Da se poveča medsebojno tekmovanje med učenci in da se slednje privadi tudi na tuje osebe, priredi gospod Fr. Wogrolli s svojimi učenci, ki so se o počitnicah pridno urili, dne 5. septembra ob osmih zvečer v tukajšnji čitalnici godbeni večer, na katerega bi imeli vstop le svojci učencev ali pa po teh vpeljani gostje. Spored se objavi prihodnjič.

Gasilno društvo v Gorjah napravi v nedeljo dne 6. septembra t. l. ob štirih popoldne veliko veselico v lično okrašenem smrečnem gozdu na «Pokluki» pri g. Vinku Janu v Spodnjih Gorjah. Zanimivi spored sledi v prihodnji številki.

Križem sveta.

Velikanski požar v Budimpešti. Minuli ponedeljek je požar uničil veliko štirinadstropno hišo s pariškim magacinom. V tretjem in četrtem nadstropju, kjer so stanovale stranke, so se vnele lesene stopnice, in ljudje so skakali na cesto. Ko je došlo gasilno društvo in vojaštvo na pomoč, so razprostrli rešilne rjuhe, a pri skakanju v nje se je vendarle ubilo 8 oseb. Požar je uničil tri velike hiše, vse polno obleke in galanterijskega blaga. Pri skakanju v rešilne rjuhe se je ubilo 13 ljudi, težko ranilo 16, zgorelo pa 40—50 ljudi. Škoda se ceni na štiri milijone kron, zavarovalnine pa je dva milijona.

Svojo mater razsekal. 24-letni Jakob Ribarić iz Berloga v okraju Ogulin, ki je bil pred kratkim odpuščen iz blaznice, je doma s sekiro pobil živino svojega soseda in mu zažgal hišo. Težko je ranil svojega očeta. Mati mu je ušla. Letel je za njo in jo razsekal s sekiro, potem pa še samega sebe ubil.

Odlikovanje. Pri razstavi gasilnih strojev in pomočnih predmetov je dobila tvornica R. A. Smekal dve največji odlikovanji: častno diplomu in zlato kolajno. Gasilnim društvom na Gorenjskem to slovansko tvrdko toplo priporočamo.

Gospodarske stvari.

Dobavni razpis. Trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da namerava c. kr. domobransko ministrstvo potrebščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov zagotoviti potom splošne konkurence. Izmed predmetov, katere je dobaviti, se posebno opozarja na naslednje: klobuki, zapone, gumbi, usnjene rokavice, usnjene listnice, ostroge, kuhinjsko orodje, čutare, kolci za šotore, krampi, lopate, sekire, dlata, klešč, konjski koci, volneni jopiči i. t. d. Ponudbe je po predpisanem uzorcem najkasneje do 30. septembra 12. ure opoldne vložiti pri vložnem zapisniku c. kr. ministrstva za domobrambo. Uzorci predmetov, katere je dobaviti, se dobe pri glavnem skladišču domobranske vojne oprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas, obsegajoč natančneje pogoje, seznam predmetov, katere je dobaviti, in ponudbeni vzorec je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Čvrstega hlapca in pošteno dekle

sprejemem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar, Kranj.

Kolesa

stara od 20 do 60 gld., nova od 70 do 150 gld. se dobe pri meni. Tudi sprejemam popravila.

Pavel Bizjak

165—2

Kranj št. 118.

Blagajničarica

se sprejme takoj.

Kje? poizve se pri upravnistvu «Gorenjca».

175—1

Več mizarских pomočnikov in učencev

se sprejmejo takoj v trajno delo pri Filipu Lazarju, mizarju na Jesenicah (Gorenjsko).

164—3

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

144—9

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Geniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Slovo!

Ker mi ni bilo mogoče osebno posloviti se od vseh prijateljev, znancev, zlasti od vseh trgovskih sotrudnikov in bratov „Sokolov“ tem potom, predno nastopim vojaški stan, zakličem vsem skupaj krepki

„Na zdar!“

Janko Pintar, tvrška Fr. Dolenz, Kranj.

Rudolfovo, 21. avgusta 1903.

166-2

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

115-15

v Ljubljani.

Večkrat premišlano!

R. LANG, Ljubljana (Kolizej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 94-19

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštnine prosto.

Razpošiljanje točno.

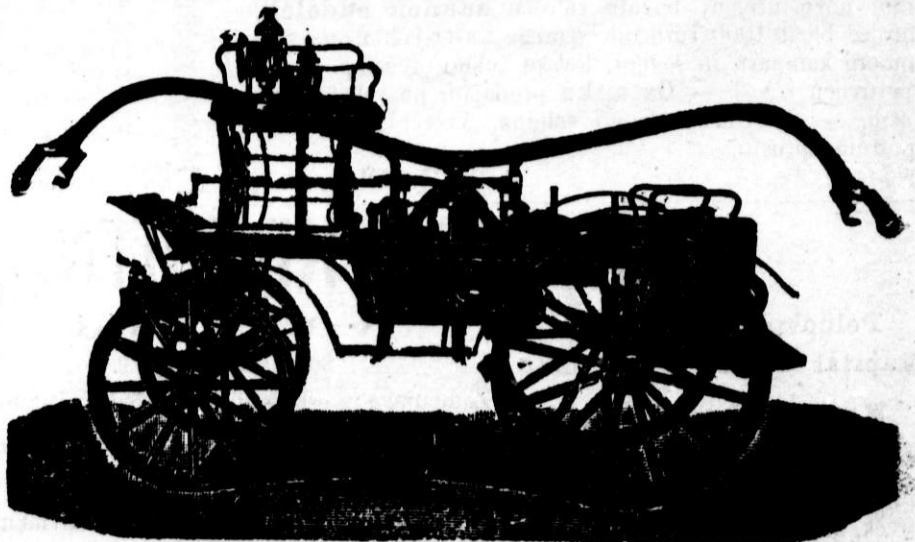
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 15-22

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti smralini in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno plačila po dogovoru.

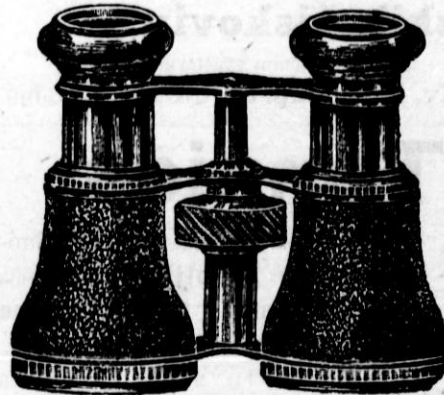

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Tedenski sejem v Kranju dne 24. t. m.

Prignalo se je 121 glav goveje živine, 2 telet, 21 prašičev 39 ovac, — koz, 97 buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7-50, prosa K 8-—, ovsa K 6-—, rži K 6-50, ajde K 9-—, ječmena K 5-50

M. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo izborna zalogo vseh vrst daljnogledov po najnižjih cenah.

140-10

Andrej Boucon

149-50 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, kise izvršujejo natančno po naročilu.

Zunanja naročila se izvršujejo točno in po najnižjih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

Zahvala.

Podpisani se iskreno zahvaljuje tukajšnjemu županu, gosp. Jakobu Zumru, kateri je podaril iz zapuščine svojega brata, pok. gosp. Andreja Zumra, ravnatelja in c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, nad sto knjig razne vsebine tukajšnji šolski knjižnici.

V Gorjah, 26. avgusta 1903.

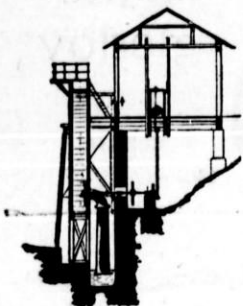
Josip Žirovnik,
nadučitelj.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila
šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem
Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

G. Tönnies

117-14

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru.
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike l. t. d. 125-13

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati

v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**,
broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti,
modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot,
peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani
ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorci na zahtevo
poštne prosto.

110-16

R. Miklauc.

Izjava.

Jaz podpisani Janez Brencce, župnik v Preski, izjavljam, da nisem prav v nikaki zvezi z dotičnimi ljudmi, ki so v zadnjem času o spoštovani rodbini g. Franca Jarca raznesli po Medvodah, po Preski in okolici neke skrajno žaljive govorce in nečuvvene izmišljotine. Obžalujem, da se je o tej občje spoštovani rodbini sploh moglo govoriti kaj tako grdo obrekujočega, obžalujem pa tudi, da se je moja osebo imenovalo za raznašalca teh grdih obrekovanj, katerim manjka vsaka podlaga in katera so si izmislili in raznesli neki hudobni jeziki.

Iz vsega srca obžalujem in prosim tako g. Marijo Jarc, kakor gospodično Josipino Jamnik in g. Franceta Jarca za milostno odpuščanje, če sem mogoče vendarle tudi jaz kedaj govoril o njih omenjena obrekovanja.

Zatrjujem pa velečislano rodbino Jarčevo, da bodem odslej z največjo strogostjo zasledoval te govorce in da hočem vsakogar, ki bi se upal še kedaj in kaj sličnega ziniti o teh stvareh, nemudoma naznaniti g. Jarcu in se zavežem, da bodem prihodnjo nedeljo v župni cerkvi v Preski po svoji pridigi glasno in razločno razleco prečital to svojo izjavo.

V Ljubljani dne 21. avgusta 1903.

Janez Brencce.

171-1

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
lekar,

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII.
Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenic Vaše **tinkture za želodec**, katero morem najto-
pleje vsakomur priporočati, kajti rabim
jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot
izborna učinkujoče zdravilo služila pri
želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne **tinkture za želodec**
sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni
ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potr-
jujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem,
ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

IV. 170-48

Karel grof Strasoldo.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija). 11-32

Denarne vloge sprejema

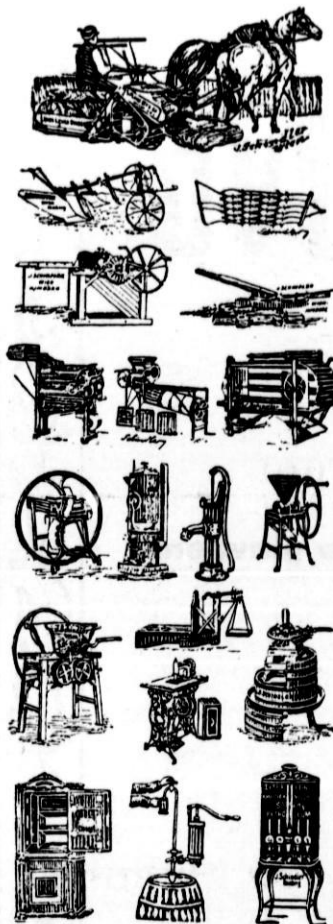
v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vloženi denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ivan Schindler, Dunaj III. 1.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, kot:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilnice, vile, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah: ravnatko vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, gumijevе pluče, konopljene in gumijevе cevi, priprave za točenje piva, skrinje za led, priprave za izdelovanje sodavode in penetih se vin, stroje za sladoleđ, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, tehtnice na drog, namizne tehtnice, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železnopohištvó, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodja za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost: Ivan Schindler, Dunaj III./1. Erdbergstr. 12.

Lepo posestvo

v Spodnji Besnici št. 25 se radi selitve iz proste roke da v najem.

Oddaljeno je eno uro od mesta Kranj in četrt ure od postaje sv. Jošt. Posestvo je na lepem kraju, obsega 44 mernikov posevte, 3 orale travnika ter pašnik in gozd. Vse je v prav dobrem stanju. Hiša z gospodarskim poslopjem je lepo zidana, stoji tik okrajne ceste in je prikladna za vsako podjetje. V njej se izvršuje že 6 let prodaja s špecerijskim blagom in točenje piva, špirita in žganja. Tudi je pripravna za gostilno. V najem se da tudi posamezno.

Natančnejša pojasnila daje lastnik Ivan Poličar v Besnici.

Pasji nagobčniki

173-1

se dobe

pri Otonu Homanu v Radovljici.

Kot učenc

se takoj sprejme krepak deček v trgovino s špecerijskim blagom na deželi.

174-1

Naslov pove upravništvo «Gorenjca».

Krepak deček

iz poštene hiše se takoj sprejme kot učenc v trgovino z mešanim blagom E. Miklavčiča v Kranju. 170-1

Kavarno ali malo gostilno

želita kupiti ali vzeti v najem človeka, ki sta izurjena v tej stroki. Dopisi naj se blagovole poslati «Hans Schöder, Hotel Elisabeth, Bad Hall (Ober-Oesterreich).

161-2

62-24

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarско, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje stropov, vlite kotle, ~~fine~~ fine travne kose, kakor n. pr. z znamko Ciril in Metod, katere imam le jaz v zalogi, potem srpe in brgamaške osle,

Roman- in Portland-cement, traverze,
stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga svetilk!

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Florianca št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ rentni davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franz Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štempihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

Ishaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrta leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.